

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Naše škola má v Hlučíně již dlouhou tradici, prošla se ctí částí místní historie. Zahájila svou činnost v roce 1955 jako zvláštní škola pro mentálně retardované děti. Od počátku je jejím sídlem budova na ulici Generála Svobody postavená v roce 1886 pro účely školství. V letech 1999-2000 byl celý objekt rekonstruován tak, aby lépe vyhovoval soudobým požadavkům moderního školství.

Dnes jsme úplnou základní školou poskytující vzdělávání dětem s výukovými problémy z Hlučina a okolí. Kapacita školy je 138 žáků. V současnosti jsou vzdělávání ve vzdělávacím programu pro žáky s *lehkým mentálním postižením a dle vzdělávacího programu určeného dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením*. Součástí školy je také *školní družina*, kde je 10 dětí zapsáno k pravidelné docházce.

Průměrná naplněnost ve třídách základní školy praktické je osm žáků a ve třídách základní školy speciální 5 žáků. Samozřejmostí je v případě potřeby zkrácená výuka či výuka dle individuálních plánů sestavených podle potřeb jednotlivce. Mimo vyučování mají žáci možnost zapojit se do činnosti zájmových kroužků.

Škola je zaměřena na rozvoj pracovních dovedností a estetického vnímání – jejími profilačními předměty jsou pracovní vyučování a výtvarná výchova. V základní škole praktické je rozšířena o disponibilní hodiny také výuka přírodopisu, českého a anglického jazyka. **Základní škola speciální upřednostňuje rozvoj tělesný a rozvoj komunikačních dovedností** včetně nápravy řečových vad, disponibilní hodiny jsou věnovány individuální logopedické péči a zdravotní tělesné výchově.

2.2. Materiální, prostorové a technické a jiné podmínky

Výuka probíhá v rekonstruované budově s 8 kmenovými učebnami. Žákům a pedagogům slouží rovněž 2 vybavené dílny rukodělných prací, učebna pro výuku informatiky, gymnastický sál a učebna školní družiny. Součástí školního objektu je také skleník s přilehlou pracovní, sborovna, kanceláře, sociální zařízení na každém patře a nezbytné technické zázemí (plynová kotelna, šatny, kabinety apod.). **Všechny prostory jsou světlé, čisté a velmi estetické, vybavené odpovídajícím nábytkem a zařízením. Na jejich vzhledu a výzdobě se ve velké míře podílejí žáci se svými učiteli.**

Pro výuku pracovního vyučování slouží školní zahrada. V tělesné výchově využívají žáci hřiště a dvůr, kde mohou pobývat i o velkých přestávkách.

Nezbytnou součástí materiálního vybavení jsou učební pomůcky rozmístěné v kabinetech, jejichž správci jsou jednotliví učitelé.

Samozřejmostí je práce s výpočetní technikou, kopírkou, meotarem, přehrávači a podobně. Využívá se rovněž keramická pec, tiskařský lis a rozmanité dílenské zařízení. Žáci základní školy speciální mají možnost využívat relaxačních koutků i speciálních pomůcek a programů.

Budova školy a její zařízení je pravidelně kontrolováno z hlediska bezpečnosti a požární ochrany, vše odpovídá zákonným požadavkům na výuku žáků s handicapem.

2.3. Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Školu navštěvují děti ze spádové oblasti Hlučínska, jimž byla doporučena školským poradenským zařízením výuka dle vzdělávacího plánu pro děti s lehkou, středně těžkou či těžkou mentální retardací. Vzdělávají se zde také žáci s více vadami, autismem, vývojovými poruchami učení nebo chování, se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Primární roli při diagnostice hraje mentální defekt dítěte.

Vzdělávání je tak realizováno ve třídách se sníženým počtem žáků umožňujícím individuální přihlídnutí k potřebám každého dítěte. Škola má bezbariérový přístup také pro děti tělesně postižené.

Devizou školy je stálý pedagogický sbor /učitelé, vychovatelky, osobní asistentky/. Jedná se o zkušené pedagogy, z nichž většina vystudovala speciální pedagogiku. Ve škole pracuje kromě ředitelky a zástupkyně ředitelky školy také výchovná poradkyně, metodik prevence, metodik

informačních a komunikačních technologií a školní koordinátor environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO). Všichni učitelé se pravidelně zúčastňují vzdělávacích akcí, jsou proškoleni v oblasti BOZP, PO i v problematice ochrany člověka při mimořádných událostech.

2.4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Školní vzdělávací program předpokládá spolupráci s rodiči a příznivci školy. Mají možnost prakticky kdykoli, po předchozí domluvě, navštívit své děti či pedagogy v běžné výuce i ve volnočasových aktivitách, které škola organizuje. **Od září 2005 pracuje na škole šestičlenná Školská rada**, která se při své činnosti řídí Školským zákonem.

Dny otevřených dveří a společná setkání na třídních schůzkách spojená s programem žáků pomáhají navazování sociálních vazeb mezi žáky, učiteli a rodiči. Svě místo v životě školy si našly malé výstavy prací žáků instalované na školních chodbách.

Důležité je pro nás rovněž **partnerství s SPC Srdce při ZŠ Opava, Slezský odboj i ostatními subjekty jako je PPP Hlučín, Odbor sociálně právní ochrany dětí v Hlučíně, Policie ČR Hlučín, Hasičský záchranný sbor v Hlučíně, Fond ohrožených dětí Klokánek v Dolním Benešově a jiné.**

O činnosti školy je možno získat informace z internetových stránek www.zshlucin.unas.cz. Zprávy ze školního dění se příležitostně objevují v Hlučinských novinách.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Děti nejsou stejné. Je proto přirozené, že mají různé potřeby a požadavky na obsah i způsob výuky. Za děti zodpovídají rodiče a ti mají nyní právo zvolit tu správnou školu, správný vzdělávací program.

Naše škola je schopna přijmout dítě na začátku školní docházky, ale i kdykoli v jejím průběhu, pokud se ukáže potřeba vzdělávání podle školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) pro děti se středně těžkým či těžkým mentálním postižením. Je přihlíženo ke složení a specifickým schopnostem pedagogického sboru, k materiálnímu vybavení školy, k požadavkům praxe, k tradicím školy, ale zejména **k potřebám dítěte.**

*Motto školy: „Každý žák má právo dojít tak daleko, jak dovolují jeho možnosti“ vyjadřuje základní myšlenku ŠVP: **tj. přiblížit se možnostem, schopnostem dítěte tak, aby dosáhlo přijatelného pokroku.***

Dle tohoto Školního vzdělávacího programu **jsou vzděláváni žáci se středně těžkým mentálním postižením, s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.** Zároveň škola vytváří podmínky pro vzdělávání žáků s autismem, vývojovými poruchami učení nebo chování i žákům bez zdravotního postižení, se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Tito žáci jsou vzděláváni na základě **individuálního vzdělávacího programu (IVP)** vycházejícího ze ŠVP, který je doplněn a upřesněn podle potřeb a individuálních možností konkrétního žáka a druhu zdravotního postižení.

Ve spolupráci se zákonnými zástupci a na doporučení poradenského zařízení, odborného lékaře mohou být realizovány změny v učebním plánu podle konkrétních potřeb žáka a druhu postižení (různá omezení, doporučení, např. přítomnost asistenta..).

Žáky, u kterých se projevují větší výukové problémy, kteří i s maximálním stupněm individuální péče nejsou schopni zvládnout školní výstupy, posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do SPC. Na základě vyšetření a doporučení SPC je pro tyto žáky vypracován IVP v konkrétních předmětech. Pokud se jedná o snížené schopnosti jen v určité vzdělávací oblasti,

je možné vzdělávat žáka na základě doporučení SPC v určitém předmětu v jiném (nižším) postupném ročníku s předpokladem postupného vyrovnání výukových nedostatků.

Zvláštní péče je poskytována rovněž **žákům se specifickým nadáním v určité oblasti** (hudební, výtvarné..). Jsou zapojováni do soutěží místního i regionálního významu, jejich nadání je cíleně rozvíjeno zadáváním speciálních úkolů.

Školní vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální vychází:

- a) z obecných vzdělávacích cílů,
- b) z klíčových kompetencí RVP,
- c) z dlouhodobé koncepce školy.

ŠVP je orientován na žáka, přirozeně respektuje jeho osobnost a individuální potřeby. Snahou je dosažení optimálního rozvoje osobnosti žáků a kvality jejich života s přihlédnutím k možnostem daným povahou a stupněm postižení.

Hlavní zásady ŠVP :

- v centru je dítě, pak až učivo,
- učivo se stává prostředkem k dosažení klíčových kompetencí,
- nezáleží na množství poznatků, ale na jejich trvalosti a propojenosti s praktickým životem,
- stěžejními předměty jsou pracovní vyučování a výtvarná výchova (profilace školy), ovlivňují pracovní dovednosti žáků, přispívají k správné volbě povolání a ke společenskému uplatnění.

Záměr školy z hlediska výchovy a vzdělání – dlouhodobá koncepce:

- do výuky zařazovat děti postižené a chronicky nemocné /bezbariérový přístup/,
- rozšířit počet speciálních tříd,
- profilovat se rozšířením výuky pracovního vyučování, výtvarné výchovy,
- nabízet žákům výuku předmětů speciálně pedagogické péče (logopedie a zdravotní tělesné výchovy),
- nadále dbát na fyzickou atraktivnost školy, čistotu a upravenost pozemku,
- poskytovat žákům možnost práce s počítači, účast na školních výletech, kulturních akcích apod.,
- uplatňovat prvky zdravé školy (vhodnost svačinek – akce školní mléko, ovoce do škol, relaxační chvíle v hodinách, pobyt venku o přestávkách, návštěva zubního lékaře, beseda s gynekologem...),
- zařazovat do výuky environmentální výchovu,
- podporovat činnost zájmových kroužků,
- zapojovat žáky do projektů,
- prezentovat školu na veřejnosti.

Školní vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální se skládá ze dvou částí:

- I. *Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením*
- II. *Vzdělávání žáků s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami*